

Pattanóbogár - *Agriotes litigiosus* Rossi

A bogár teste hosszúkás, 7- 11 mm hosszú. Az előtor olyan hosszú, mint amilyen széles. A fajnak két morfológiai formája van, a "sötét" (= var. *laichartingi*) és a "vörös" [=fenotypus (fen.) *typicus*] forma, melyek földrajzilag elkülönülnek. A pattanóbogarak azonosítása rendszertani gyakorlatot igényel, valamint egy binokuláris sztereomikroszkópot, vagy legalábbis egy jó kézi nagyítót.

Tápnövénye: a lárva (= drótféreg) a kukorica, gabonafélék, napraforgó, cukorrépa, burgonya, más fűfélék és számos más növény, mint pl. paradicsom gyökereit károsítja. Kárkép: a drótféreg a talajban a gyökerekbe lyukakat rág, a kisebb gyökérágakat teljesen feléli, a csírázó magokat is elpusztítják. A kárkép függ a talaj típusától és a megtámadott növénytől. A károsítást jelezheti a hiányos kelés (kukorica), sérült csíranövények, a földfeletti részek sárgulása.

Az *A. litigiosus* pattanóbogár komoly károkat elsősorban Olaszországban okoz, de a faj Európa más országaiban is jelen van. Hazánkban nem fordul elő.

A feromoncsapdát a talaj felszínére helyezük ki. A csapdázás megkezdésének szokásos ideje Északolaszországban (Veneto) május vége.

A CSALOMON® csapda szelektivitása: Európa számos országában végzett csapdázásainkban az *A. litigiosus* rajzási idején más pattanóbogár csapdába jutását nem észleltük.

A CSALOMON® csapda vonzóképesége: a csalétek hatása 3-4hetes szabadföldi működes után fokozatosan csökkenni kezdhet (az időjárási viszonyok függvényében). Ezután a csalétket a biztonságos rajzáskövetés céljából cserélje frissre! FIGYELEM! A már használt csapdába CSAK *A. litigiosus* csalétket tegyen be! Más fajok csalétkének csapdába helyezése a hatást leronthatja és a fogásokat megbízhatatlanná teheti.

A drótféreg elleni védekezés az előrejelzésen kell, hogy alapuljon. A csalogatóanyag csapdák alkalmazása sokkal egyszerűbb és kevésbé munkaigényes, mint az eddig szokásosan alkalmazott módszereké; érzékenyen jelzik a kártevő megjelenését, így a fertőzési góccok könnyen behatárolhatók, majd felszámolhatók.

A bogár, amit a csapda fog

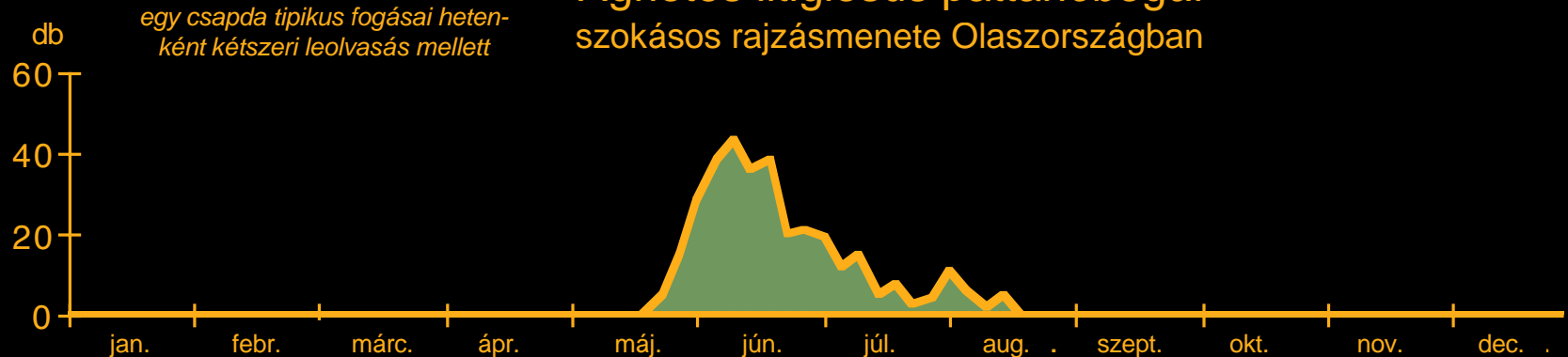
A drótféreg kártétele, amit meg kell előznünk

A nagy fogókapacitású Yf csapdatípus igen sok bogarat képes befogni, tehát a kártevő gyérítésére is alkalmas. Olaszországi tapasztalatok szerint, a közeli rokon mezei pattanóbogár (*A. ustulatus*) esetén, ha a feromoncsapdák fogásának átlaga nem haladja meg évente a 200-250 példányt csapdánként, az adott területen a drótféreg kártétel nem valószínű[1]. Az *A. litigiosus* esetében hasonló pontos korrelációk mérés alatt vannak[2]. Ennél magasabb fogások esetén drótféreg mintavételezések elvégzése válhat szükségessé, melynek alapján lehet a megfelelő védekezésről dönteni. A védekezés lehet részben a vetésváltás (pl. sűrű vetésű és így kevésbé érzékeny őszibúzával), vagy alternatív agrotechnikai módszerek (pl: ekével, tárcsával történő gyérítés), de súlyosabb fertőzés esetén csak a talajfertőtlenítés segít.[3].

[1] Furlan, L. et al., *ATTI Giorn.Fitopat.* 1:133-140, 1996; [2] Furlan, L. et al., *Proc. XXI IWGO Conf. VIII Diabrotica Subgroup Meeting, Oct. 27 - Nov. 3, 2001, Legnaro - Padua - Venice* 293-303, 2002; [3] Jermy T, Balázs K. (eds..) *A növényvédelmi állattan kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.*

Agriotes litigiosus pattanóbogár szokásos rajzásmenete Olaszországban

az MTA ATK Növényvédelmi Intézet bejegyzett védjegye.

Megrendelés / felvilágosítás: MTA ATK Növényvédelmi Intézet, Budapest, Pf. 102., 1525; tel.: (1)-391-8637, 06-30-9824999; fax: (1)-3918655; e-mail: <csalomon@julia-nki.hu> vagy <h2371tot@ella.hu>; internet: <www.julia-nki.hu/csalomon>

Így néz ki, ha a
CSALOMON® Yf csapda
megfogta!

Pattanóbogarak fogásai az *A. litigiosus* feromonjával csalétkezett csapdákbán (1998-2004)

(Tóth & Furlan, 2005, IOBC/wprs Bull., 28:133-142;
Furlan & Tóth, 2007, IOBC/wprs Bull., 30:19-25
nyomán)

● litigiosus fogások

○ nincs fogás

Agriotes litigiosus

